

PEDAGOGIK MAHORAT: TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK ASOSI

Abduxoliqova Muxlisaxon
Karimova Mo'minaxon

Andijon davlat pedagogika instituti

Aniq va tabiiy fanlar fakulteti biologiya yo'nalishi talabalari

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19603111>

Annotatsiya: Ushbu tezisdagi pedagogik mahoratning zamonaviy ta'lim tizimidagi o'рни, o'qituvchi shaxsiga qo'yiladigan kasbiy talablar va kompetensiyaviy yondashuvning tarkibiy qismlari atroflicha yoritilgan. Maqolada o'qituvchining muloqot madaniyati, psixologik tayyorgarligi va innovatsion texnologiyalarni dars jarayoniga tatbiq etish qobiliyati tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Muloqot san'ati, pedagogik texnika, kreativlik, ta'lim sifati, empatiya, mahorat qirralari.

Аннотация: В данном тезисе подробно рассматриваются роль педагогического мастерства в современной системе образования, профессиональные требования к личности учителя и компоненты компетентностного подхода. В статье анализируются культура общения педагога, психологическая подготовка и умение внедрять инновационные технологии в учебный процесс.

Ключевые слова: Искусство общения, педагогическая техника, креативность, качество образования, эмпатия.

Abstract: This thesis discusses in detail the role of pedagogical skill in the modern education system, professional requirements for the teacher's personality, and components of the competence-based approach. The article analyzes the teacher's communication culture, psychological preparation, and the ability to implement innovative technologies into the educational process.

Keywords: Art of communication, pedagogical technique, creativity, quality of education, empathy.

Zamonaviy taraqqiyot bosqichida ta'lim tizimini tubdan isloh qilish va yosh avlodga jahon standartlari darajasida bilim berish ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Ushbu murakkab va mas'uliyatli jarayonning markazida, shubhasiz, pedagog shaxsi va uning kasbiy mahorati turadi. Pedagogik mahorat — bu shunchaki o'quv faniga oid nazariy bilimlarni o'quvchiga yetkazib berish emas, balki ta'lim va tarbiya jarayonini san'at darajasiga ko'tarish, har bir o'quvchining ichki imkoniyatlarini kashf etish va ularni ilmga yo'naltira olish qobiliyatidir.

Pedagogik mahorat murakkab tizim bo'lib, u bir necha muhim tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi. Birinchidan, bu pedagogik insonparvarlik bo'lib, u o'qituvchining o'z kasbiga, o'quvchilariga bo'lgan cheksiz muhabbatida va ularning shaxsiyatini hurmat qilishida namoyon bo'ladi. Insonparvarlik tamoyili asosiga qurilgan dars jarayonida o'quvchi o'zini erkin his qiladi, bu esa bilimni o'zlashtirish koeffitsientini bir necha barobarga oshiradi. Ikkinchi muhim jihat — o'qituvchining kommunikativ qobiliyati yoki muloqot madaniyatidir. Mahoratli pedagog auditoriyani boshqarishda faqat buyruq yoki talabdan emas, balki samimiy muloqot, ishontirish va motivatsiya berish usullaridan foydalanadi. Nutq madaniyati, ovoz tembri, imo-ishoralari pedagogik texnikaning ajralmas qismi bo'lib, darsning hissiy jozibadorligini ta'minlaydi. Aniq, ravon va mantiqiy nutq o'qituvchining eng kuchli qurolidir.

Uchinchidan, bugungi kun pedagogi yuqori darajadagi texnologik savodxonlikka ega bo'lishi shart. Axborot asrida yashayotgan o'quvchini an'anaviy ma'ruza bilan hayratlantirish qiyin. Shu sababli, dars jarayonida interaktiv metodlar, keys-stadi, loyihalash usullari va multimedia vositalaridan unumli foydalanish pedagogik mahoratning zamonaviy o'lchoviga aylandi. Mahoratli o'qituvchi axborotni tayyor holda bermaydi, balki o'quvchini o'sha axborotni mustaqil izlab topishga, tahlil qilishga va xulosa chiqarishga o'rgatadi. Pedagogik mahoratning yana bir qirrasini — bu pedagogik takt. Bu o'qituvchining kutilmagan vaziyatlarda o'zini tuta bilishi, o'quvchi bilan munosabatda masofani saqlagan holda unga yaqin sirdosh bo'la olishidir. Ruhiy muvozanatni saqlash, nizoli vaziyatlarni ijobiy hal etish va har bir bolaga individual yondashuv mahorat cho'qqisi sanaladi. Pedagogik faoliyat ijodiy jarayon bo'lganligi bois, o'qituvchi doimiy ravishda o'z ustida ishlashi, dunyoqarashini kengaytirib borishi va o'zini o'zi rivojlantirish bilan shug'ullanishi lozim

Pedagogik mahorat — bu bilim, tajriba, iste'dod va mehnatning uyg'unligidir. Mahoratli pedagog nafaqat o'z fanining ustasi, balki yuksak ma'naviyatli shaxs, mohir psixolog va strategik rahbar hamdir. Ta'lim sifatini yangi bosqichga ko'tarish uchun pedagoglarning kasbiy mahoratini doimiy oshirib borish jamiyat rivojining eng muhim kafolatidir. Ushbu jarayon o'qituvchidan doimiy ravishda o'z ustida ishlashni, zamon bilan hamnafas bo'lishni va kasbiy kompetensiyalarini muntazam rivojlantirib borishni talab etadi.

Xulosa: Pedagogik mahorat — bu shunchaki kasbiy faoliyatning yuqori darajasi emas, balki o'qituvchi shaxsining intellektual va ma'naviy salohiyati uyg'unligidir. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, zamonaviy ta'limda mahoratli pedagog o'quvchi uchun nafaqat bilim manbai, balki uni hayotga tayyorlovchi asosiy subyekt hisoblanadi. O'qituvchining muloqot madaniyati va innovatsion texnologiyalarni qo'llashi ta'lim sifatini kafolatlovchi bosh omildir. Xulosa qilib aytganda, mahoratli pedagoglar tomonidan amalga oshiriladigan ta'limiy yondashuvlar jamiyatning intellektual poydevorini mustahkamlashga va raqobatbardosh kadrlar yetishib chiqishiga xizmat qiladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Azizxo'jayeva N.N. "Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat". – T.: TDPU, 2003.
2. Xoliqov A. "Pedagogik mahorat". Darslik. – T.: "Iqtisod-moliya", 2011.
3. Muslimov N.A. "Kasb ta'limi o'qituvchisini kasbiy shakllanishning nazariy-metodik asoslari". – T.: "Fan", 2007.
4. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. "Ta'limda innovatsion texnologiyalar". – T.: "Iste'dod", 2008.
5. Mavlonova R., Rahmonqulova N., Matnazarova K. "Umumiy pedagogika". 6.Darslik. – T.: "Fan va texnologiya", 2018.
6. Yo'ldoshev J.G., Usmonov S. "Pedagogik texnologiya asoslari". – T.: "O'qituvchi", 2004.
7. Sayidaxmedov N. "Yangi pedagogik texnologiyalar". – T.: "Kasb-hunar", 2003